

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੱਸ਼ਟ

असाधारण
EXTRAORDINARY

अਸाधारण

भाग XIV - अनुभाग - 1
PART - XIV - SECTION - 1

भाग - XIV - अनुभाग - 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं० 4]	नई दिल्ली, मंगलवार, 24 अगस्त, 1993	/2 भाद्र,	1915	(शक)	[खण्ड V]
No. 4]	NEW DELHI, TUESDAY, AUGUST 24, 1993/BHADRA 2, 1915 (SAKA)				[VOL. V]
नं॒: 4]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਮੰਗਲਵਾਰ, 24 ਅਗਸਤ, 1993	/2 ਭਾਦੋਂ,	1915	(ਸ਼ਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ V]

विधि और न्याय मन्त्रालय
(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, मंगलवार, 24 अगस्त, 1993/2 भाद्र, 1915 (शक)

फैमलੀ ਕੋਈਟਸ ਏਕਟ, 1984, (2) ਇਨਲੈਂਡ ਵੈਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1917, (3) ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987, (4) ਐਗਰਿਕਲਚਰਲ ਏਂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਏਕਸਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਐਕਟ 1985 ਅਤੇ (5) ਹੈਂਡਲੂਮਜ (ਰਿਜਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ ਆਰਟਿਕਲਜ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1985, ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾ਷ਟਰਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਏ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ (ਕੇਨਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਕੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ ਸਮੱਝੇ ਜਾਣਗੇ।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, TUESDAY, AUGUST 24, 1993/2 BHADRA, 1915 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Family Courts Act, 1984, (2) The Inland Vessels Act, 1917; (3) The Legal Services Authorities Act, 1987; (4) The Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority Act, 1985 and the (5) Handlooms (Reservation of Articles for Production) Act, 1985. are here by published under the authority of the President and shall be deemed to be authoritative text there of in Punjabi under clause (a) of Section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ

(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਟਿੱਲੀ, ਮੰਗਲਵਾਰ, 24 ਅਗਸਤ, 1993/2 ਭਾਦੋਂ, 1915 (ਸਕ)

(1) ਫੈਮਲੀ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1984; (2) ਇਨਲੈਂਡ ਵੈਸਲਜ਼ ਐਕਟ, 1917; (3) ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987; (4) ਐਗਰੀਕਲਰਲ ਐਂਡ ਪਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਪਰੋਡਕਟਸ ਐਕਸਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਟਿਟੀ ਐਕਟ, 1985 ਅਤੇ (5) ਹੈਂਡਲਰਜ਼ (ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅੰਡ ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਫਾਰ ਪਰੋਡੇਕਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (੮) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/
ਸਚਿਵ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/
Secretary to Government of India.

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1987

(1987 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 39)

[4 ਜਨਵਰੀ, 1993 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[11 ਅਕਤੂਬਰ, 1987]

ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਸੁਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਵਸਰ ਤੋਂ ਵਾਡਿਆ ਨ ਰਹਿ ਜਾਵੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲੇ ਕਿ ਸਮਾਨ ਅਵਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਮਿਲੇ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਅੱਠਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ—

ਅਧਿਆਏ I

ਪ੍ਰਾਬੰਡਕ

ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ, ਵਿਸਤਾਰ
ਅਤੇ ਅੰਦਰ |

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1987 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ, ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ।

(3) ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕਰੇ; ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲਾ ਹੈ।

2. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ,—

(ਉ) “ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ;

(ਅ) “ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ;

(ਇ) “ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ” ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

(ਸ) “ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਧਿਆਏ VI ਅਧੀਨ ਸੰਗਠਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ;

(ਹ) “ਅਧਿਸੂਚਨਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ;

(ਕ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;

(ਖ) “ਸਕੀਮ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ

ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਸਕੀਮ;

(ਗ) "ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ;

(ਘ) "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 239 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਸੇ ਸੰਘ ਰਾਜਖੇਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਉਪਬੰਧ ਨਾਫਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੂਝੰਗਤ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲੇ, ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਈ II

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ। 3. (1) ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੱਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਬੌਡੀ ਗਠਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ—

(ਓ) ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਵੇਗਾ;

(ਅ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਮਸਵਰੇ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸਰਵ-ਤੁਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਰਿਟਾਈਰ ਹੋਇਆ ਜੱਜ, ਜੋ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਇ) ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(3) ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੈਕ ਤੋਂ ਬਣੇ ਦਾ ਨ ਹੋਵੇ।

(4) ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(5) ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਸਿਰੇ ਚਾਨੂੰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

(6) ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਇਖਾਰਾਜਾਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਈਗੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਫੇਂਡ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਕਾਏ ਜਾਣਗੇ।

(7) ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫੈਜਲੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿੱਤ ਠੀਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰਤ ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(8) ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ
ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ।

4. ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਹੋਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ :—

- (ੳ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ
ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕਥਿਤ ਕਰਨਾ;
- (ਅ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ
ਲਈ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਅਤੇ ਕਫਾਇਤਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਣਾ;
- (ੰ) ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿਚਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਸਬ ਟਿਕਣ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ
ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਬਾਬਤ ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਦੇ
ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ
ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ;
- (ਹ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਤੂ ਖੇਤਰਾਂ, ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਬਤ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਲੋਕ
ਅਦਾਲਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਿਆ
ਦੇਣ ਦੇ ਦੂਹੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੈਂਪ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨਾ;
- (ਕ) ਗਲਬਾਤ, ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਦੁਆਰਾ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ
ਕਰਨਾ;
- (ਖ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਗਰੀਬਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ
ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਢ़ਾਵਾ ਦੇਣਾ;
- (ਗ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IV ਉੱਤੇ ਅਧੀਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਕਰਤੱਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਚਨ-
ਬਧਤਾ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਸਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ;
- (ਘ) ਮੁਦਤੀ ਵਰਕਿਡਿਆਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਪਾਲਣ ਮਾਨਿਟਰ
ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ
ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਪਾਲਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ
ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਲੰਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ;
- (ਙ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਪਾਲਣ
ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਵੈ-
ਇਛਕ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਗਠਾਂਟਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ;
- (ਚ) ਭਾਰਤੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਨਿਦਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ
ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਲਾਅ
ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਕਲਿਨਕਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ;
- (ਛ) ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਪਤਾ ਦੇ
ਪਸਾਰ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ
ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਕ੍ਰੂਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਫਾਇਰਿੰਡਿਆਂ ਅਤੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਨਾਸਥ ਉਪਾਧ ਕਰਨਾ;

- (ਜ) ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੋਛੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਨਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਦਮ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
- (ੳ) ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਾਦ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਕਾਜਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਤਾਲ-ਮੌਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਿਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪਰਿਪਾਲਣ ਲਈ ਆਮ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕਾਜ ਕਰਨਾ।

5. ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਭਾਉ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮੁਨਾਸਥ ਹੋਵੇ, ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਯੂ.ਡੀ.ਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਰਤਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲ-ਮੌਲ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਅਧਿਆਏ III

ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ

ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ।

6. (1) ਹੋਰ ਅਧਿਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਤ ਸਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ —

(ੴ) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਮਸਵਰੇ ਨਾਲ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਰੀਟਾਇਰ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਜੱਤ, ਜੋ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ;

(ਅ) ਹੋਰ ਅੰਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅੰਜਿਹੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਜਿਹਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਟਿਕੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅੰਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(5) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੰਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

(6) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਇਖਰਾਜਾਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਕਾਏ ਜਾਣਗੇ।

(7) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਮੌਬਾਲੋ-ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮੱਤ ਠੀਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖਿਤਿਆਰਤ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

(8) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਰਵਾਈ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਜ਼ਾਰਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਵੇਗੀ ।

ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ।

7. (1) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤੱਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਵੇ ।

(2) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਕਾਜਕਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:—

(ਉ) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਦੇਣਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਥਿਤ ਮਾਨਦੰਡ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(ਅ) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ;

(ਇ) ਨਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਲੈਣਾ; ਅਤੇ

(ਸ) ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ, ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕਰੇ;

ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਆਂਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੋਣਾ ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ।

8. ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਭਾਉ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਨਾਸਬ ਹੋਵੇ, ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਸਮਾਜ-ਤਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇ ।

9. (1) ਹਰਿਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਗਠਤ ਕਰੇਗੀ ।

(2) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਤੋਂ ਮਿਲਕੇ ਬਣੇਗੀ—

(ਉ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਸ, ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਅ) ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ।

(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ ।

(4) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ।

(5) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਰਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਅਮਲਾ ਦੇਣ ਦਾ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

(6) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਵਿਖਾਨਾਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਕਾਏ ਜਾਣਗੇ।

(7) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿੱਤ ਠੀਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖਿਤਿਆਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(8) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ।

10. (1) ਹਰਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤੱਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਕ੍ਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰੇ, ਜੋ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

(2) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ, ਉਪ-ਪਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਕਾਜਕਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:—

- (ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨਾ;
- (ਅ) ਜ਼ਿਲੇ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ
- (ੳ) ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ, ਵਿੰਨੀਜਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕਰੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ, ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਫਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇ।

ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ
ਆਦਿ, ਦੁਆਰਾ
ਚਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਦੇ ਤਥੇ ਹੋਣਾ।

ਅਧਿਆਈ IV

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਕ

12. ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਪੈਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤਾ,—

- (ੳ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ;
- (ਅ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ 23 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਦੁਰਵਧਾਰ ਜਾਂ ਵਗਾਰ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੈ;
- (ੳ) ਇਸਤਰੀ ਜਾਂ ਬਾਲਕ ਹੈ;
- (ਸ) ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ ਨਕਾਰਾਂ ਹੈ;

1956 ਦਾ 104
1986 ਦਾ 53
1987 ਦਾ 14

- (ਜ) ਅਣਹੱਕੀ ਬੁੱਝ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁ-ਵਿਨਾਸ਼, ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ, ਜਾਤੀ ਅਤਿਆਚਾਰ, ਹੜ੍ਹ, ਔੜ, ਭੂਚਾਲ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਕ) ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਮਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਖ) ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਣਜਦਾਚਾਰਕ ਵਪਾਰ ('ਨਵਾਰਨ) ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (੪) ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਬਾਲਕ ਨਿਆਂ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (੫) ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਬਾਲਕ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (੪) ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸ ਮਲ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਗ) ਜੇ ਮਾਮਲਾ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੌ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਜੇ ਮਾਮਲਾ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਰੂਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੰਰਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਲਈ ਹੱਕ ।

13. (1) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸਭ ਮਾਨ-ਦੰਡ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਤੱਦ ਜਦ ਸੰਬੰਧਤ ਅਥ-ਰਟੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਫ਼ਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਬਣਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

(2) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਬਾਬਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸੰਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨ ਹੋਵੇ।

ਅਧਿਆਏ V

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟਾਂ।
ਪ੍ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ।

14. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿੱਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਗ ਨਮਿੱਤਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਗਰੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਚਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

15. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਕ ਫੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਠ-ਲਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ,—

- (ੳ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਗਰੰਟ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਭ ਰਕਮਾਂ;
- (ਅ) ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਰੰਟਾਂ ਜਾਂ ਦਾਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ;
- (ਇ) ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੱਭੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਰਕਮ;
- (੨) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,—
- (੩) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਖਰਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ

ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

- (ਅ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਖਰਾਜਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀ ਜਾਵੇ।

ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ।

- 16.** (1) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਇਕ ਫੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਠ-ਲਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ,—

- (ੳ) ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਭ ਰਕਮਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ;
- (ਅ) ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਜਾਂ ਦਾਨ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ;
- (ੳ) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੋਮੇਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ।

- (2) ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,—

- (ੳ) ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚ;
- (ਅ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਖਰਾਜਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੌੜੀ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ।

- 17.** ਹਰਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਇਕ ਫੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਠ-ਲਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ,—

- (ੳ) ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਭ ਰਕਮਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ;
- (ਅ) ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਜਾਂ ਦਾਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਵੇ;
- (ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੋਮੇਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ।

- (2) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹ ਇਤਾ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :—

- (ੳ) ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚ;
- (ਅ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਖਰਾਜਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੌੜੀ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਆਫਿਚਰ।

- 18.** (1) ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੇ 'ਅਥਾਰਟੀ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਉਚਿਤ ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁੰਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਰਖੇਗੀ ਅਤੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਲਾਹਾ ਵਿਵਰਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਲੇਖਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ-ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਮਸਵੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

- (2) ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਅਡਿਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਕਵਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਡਿਟ ਦੇ ਤੱਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਖਰਚ ਸੰਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਬਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋਖਿਆਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਆਡਿਟ ਦੇ ਤੱਲਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਆਡਿਟ ਦੇ ਤੱਲਕ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਬਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਲੋਖਿਆਂ ਦੀ ਆਡਿਟ ਦੇ ਤੱਲਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਹੀਆਂ, ਲੋਖਿਆਂ, ਮੁਤੱਲਕਾਂ ਵਾਉਂਚਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਬਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਅਬਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੋਖੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿੱਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ, ਹਰ ਸਾਲ, ਅਬਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅਧਿਆਏ VI

ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ

ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ
ਦਾ ਸੰਗਠਨ।

19. (1) ਰਾਜ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਬਾਰਟੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਵਰਫ਼ਿਆਂ ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਣ।

(2) ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗਠਿਤ ਹਰਿਕ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਆਇਕ ਅਫਸਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹੇ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਲ-ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਲ-ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।

20. (1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਇਤ-ਅਧਿਕਾਰ ਲਏ ਜਾਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਗੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਝਤਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਸੰਯੁਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਫਸਰ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੱਝਤਾ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਖੁਦ ਤਮਲੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਅਤੇ ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਤਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਬਾਰਟੀ, ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਤਕਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਲੋਕ

ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ, ਕਾਰਵਾਈ, ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਕਰਵਾਏਗੀ।

(4) ਹਿੰਦੁ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੌਖਰਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਸਮਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਐਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ, ਉਥੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਮੁੰਤਕਿਲ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖੂਲ੍ਹੇ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚਾਲ੍ਹ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਨਾਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਤਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਚਾਲ੍ਹ ਰੱਖਣ ਦਾ ਚਿਤਵਨ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਮੰਤਕਿਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਥੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੰਤਕਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ
ਐਵਾਰਡ।

21. (1) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਿੰਦੁ ਐਵਾਰਡ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੰਤਕਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮੱਝਤਾ ਜਾਂ ਤਮਲੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ ਫੀਜ਼, ਕੋਰਟ ਫੀਜ਼ ਐਕਟ, 1870 ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਤੁਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਿਫੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1870 ਦਾ 7

(2) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਿੰਦੁ ਐਵਾਰਡ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਧਿਰਾਂ ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਐਵਾਰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ
ਸਕਤੀਆਂ।

22. (1) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਹੋਠ-ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ :—

- (ੳ) ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹੂੰ ਤੇ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰਨ;
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜਨ;
- (ਇ) ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਤੇ ਸਹਾਦਤ ਲੈਣ;
- (ਸ) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਨਕਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
- (ਹ) ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ, ਜੋ ਮੁਕੰਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ;

ਬਾਰੇ ਉਹੀ ਸਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਦਾਵੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ, 1908 ਅਧੀਨ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

1908 ਦਾ 5

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਤਿਵਾਨ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜਾਬਤਾ ਉਲਿਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੀ-ਦੀਆਂ ਸਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(3) ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸਭ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 193, ਧਾਰਾ 219 ਅਤੇ 223 ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੰਰਿਕ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਫੌਜ਼ਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 195 ਅਤੇ ਅਧਿਆਏ XXVI ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1860 ਦਾ 45

1974 ਦਾ 2

ਅਧਿਆਏ VII

ਫੁਟਕਲ

ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ
ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ
ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਲੇ
ਦਾ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ।

ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
ਦਾ ਬਚਾਉ।

ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ
ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ।

ਕਠਨਾਈਆਂ ਦੂਰ
ਕਰਨ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਵਾਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

23. ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

1860 ਦਾ 45

24. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ, ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ, ਰਾਜ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਅਖਿਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

25. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ।

26. (1) ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕੇਗੇ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨ ਹੋਣ, ਜੋ ਉਸ ਕਠਨਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ :

ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੰਰਿਕ ਹੁਕਮ, ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

27. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੇ।

(2) ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

28. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੇ, ਜੋ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

29. ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੰਰਿਕ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਨਿਯਮ

ਬਣਾਉਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨ ਹੋਣ।

ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ
ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦਾ
ਰਖਿਆ ਜਾਣਾ।

30. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਿੱਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਿੱਕ ਵਿਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੌਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਮੁਦੱਤ ਲਈ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਹਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮ ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਤ ਵਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਿੱਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਿੱਕ ਵਿਨਿਯਮ, ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ-ਮੰਡਲ ਅੱਗੇ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।